

Professor Kaljo Valgma 80

29. aprillil 2011 tähistas oma 80. sünnipäeva emeriitprofessor Kaljo Valgma, kes on üheks Eesti kardioloogia alusepanijaks. Ta lõpetas TRÜ arstiteaduskonna ravi osakonna 1955. aastal, töötas seejärel kuni 1963. aastani arstina Tartus, täites tolle aja vajaduste kohaselt erinevaid ülesandeid: juhatas Tartu Linna Kliinilise Haigla laboratooriumi ning töötas sisearsti ja röntgenoloogina. Ajavahemikul 1960–1963 õppis ta aspirantuuris Tallinnas Kliinilise ja Eksperimentaalse Meditsiini Instituudis, mille järel kaitses kohe ka kandidaadiväitekirja. Doktoriväitekirja kaitses juubilar 1970. aastal Moskvas NSVL Meditsiiniakadeemia (MA) kardioloogiakeskuses. 1963. aastast algas ka tema järjepidev töö erinevatel ametikohtadel Tartu Ülikoolis: 1963–1971 assistent, 1971–1976 dotsent, 1976–1996 professor ja alates 1996. aastast emeriitprofessor. Populaarse õppejõuna on ta paljude aastate vältel õpetanud üliõpilastele sisehaigusi, röntgendiagnostikat ja kardioloogiat.

Oluline on märkida juubilari olulist osa Eesti sisearstide, sh kardioloogide täienduskoolituse organiseerimises. Prof Valgma oli aastatel 1985–1993 TÜ arstide, stomatoloogide ja farmatseutide täienduse ja spetsialiseerumise teaduskonna teraapia kateedri juhataja, olles ka paljude õppetsüklite juhendaja ning tunnustatud lektor. Ta jätkas seminaride ja loengute pidamist ka pärast pensionile siirdumist nüüdses TÜ arstiteaduskonna täienduskeskuses.

Tema teadusliku uurimistöö valdkondadeks on olnud reuma ja reumatoidartriit, südame isheemiatõve epidemioloogia, südame isheemiatõve riskitegurite esinemis-sagedus ja sama tõve diagnostika,

Professor Valgma kõnelemas 2006. aastal Tartu Kardioloogiakeskuse 30. aastapäeval.

müokardiidi diagnostika ja ravi ning arteriaalse hüpertensiooni epidemioloogia ja diagnostika. Eesti jaoks on kujunenud klassikaks tema südame isheemiatõve epidemioloogia uuringud koos prof Jaan Riivi ja teiste kolleegidega. Ta on kirjutanud 5 erialast monograafiat, 5 õppevahendit ning hulgaliselt populaarteaduslikke brošüüre ja käsiraamatuid. Tema teadustööde loetelus on üle 100 artikli. Juubilari juhendamisel on kaitsnud 3 kandidaaditööd, ta on olnud oponendiks 12 väitekirja kaitsmisel. On huvitav meenutada, et ta oli 1970. aastatel NSVL uurimisprogrammi „Infarkti registrid“ juhendaja Eestis.

Mitmekesine on olnud prof Valgma tegevus tervishoiu juhtimisel: tema initsiatiivil asutati 1974. aastal TRÜ meditsiini kesklaboratooriumis kardioloogiasektor, ta oli üheks Tartu Kardioloogiakeskuse

asutajaks ning selle esimene juhataja ja teaduslik juhendaja aastatel 1975–1982. 9 aastat oli ta NSVL MA kardioloogiakeskuse nõukogu liige ja 14 aastat NSVL Kardioloogide Seltsi juhataja liige. Eesti Kardioloogide Seltsi esimees oli ta aastatel 1983–1989.

Allakirjutanu jaoks on professor Valgma olnud üliõpilasena tehtud teadustöö esimeseks ametlikuks retsensendiks ja seeläbi ka suunajaks edasisel uurimistööl. Tema heatahtlik kokkuvõte, milles ta pidas üliõpilast perspektiivikaks uurijaks ja soovitas tööd jätkata, andis kindlasti indu südamehaigustega edasi tegeleda. Niisamuti oli professor Valgma allakirjutanu vahetuks eelkäijaks Eesti Kardioloogide Seltsi juhi kohal.

**Tugevat tervist soovides
Jaan Eha**